

УДК 378.018.43:004.77:811.161.3

**ВЫКАРЫСТАННЕ ІНТЭРНЭТ-РЭСУРСАЎ СТУДЭНТАМІ Ў
ПРАЦЭСЕ ВЫВУЧЭННЯ ДЫСЦЫПЛІНЫ “БЕЛАРУСКАЯ
МОВА (ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА)”: ПЛЮСЫ І МІНУСЫ**

А. М. Асіпчук

УА “Гродзенскі дзяржаўны аграрны ўніверсітэт” (Рэспубліка Беларусь,
230008, г. Гродна, вул. Церашкавай, 28; e-mail: ggau@ggau.by)

Анатацыя. У артыкуле разглядаюцца станоўчыя і адмоўныя моманты
выкарыстання інтэрнэт-рэсурсаў студэнтамі нефілалагічных
спецыяльнасцей у працэсе вывучэння дысцыпліны “Беларуская мова
(прафесійная лексіка)”.

Ключавыя словы: інтэрнэт-рэсурсы, самастойная праца студэнтаў,
культура маўлення.

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕРНЕТ-РЕСУРСОВ СТУДЕНТАМИ В
ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ “БЕЛОРУССКИЙ
ЯЗЫК (ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ЛЕКСИКА)”: ПЛЮСЫ И
МИНУСЫ**

О. Н. Осипчук

УО “Гродненский государственный аграрный университет”
(Республика Беларусь, 230008, г. Гродно, ул. Терешковой, 28; e-mail:
ggau@ggau.by)

Анотацыя. В статье рассматриваются положительные и
отрицательные моменты использования интернет-ресурсов студентами
нефилологических специальностей в процессе изучения дисциплины
“Белорусский язык (профессиональная лексика)”.

Ключевые слова: интернет-ресурсы, самостоятельная работа
студентов, культура речи.

**USE OF INTERNET-RESOURCES BY STUDENTS IN THE
PROCESS OF STUDING THE DISCIPLINE “THE BELARUSIAN
LANGUAGE (PROFESSIONAL VOCABULARY)”: PROS AND
CONS**

A. M. Asipchuk

EI “Grodno State Agrarian University” (Belarus, Grodno, 230008, 28
Tereshkova st.; e-mail: ggau@ggau.by)

Summary. The article deals with the positive and negative aspects of the use
of Internet resources by students of non-philological specialties in the
process of studying the discipline “Belarusian language (professional
vocabulary)”.

Key words: internet-resources, independent work of students, culture of
speech.

Адукацыйны працэс сёння немагчыма ўявіць без вялікай колькасці крыніц інфармацыі. Навуковыя звесткі знаходзім не толькі на традыцыйных папяровых носбітах, але і на розных інтэрнэт-рэсурсах. Менавіта апошнія, як паказвае практыка, карыстаюцца бяспрэчнай папулярнасцю ў студэнтаў. Пад інтэрнэт-рэсурсамі трэба разумець “крыніцы прадастаўлення інфармацыі ў сетцы інтэрнэт (сайт, партал і да т. п.)” [1, с. 94]. Падыход да выбару такіх інтэрнэт-рэсурсаў павінен быць выключна крытычным. Выкладчыку неабходна загадзя ўважліва прааналізаваць тыя з іх, да якіх ён адсылае студэнтаў.

Пры выкладанні дысцыпліны “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” у дапамогу студэнтам прапануецца электронны вучэбна-метадычны комплекс (ЭВМК), які сваім зместам ахоплівае ўсе тэарэтычныя раздзелы вышэйназванага курса. Таксама ў ім змяшчаюцца практыкаванні, заданні да самастойнай працы, правяральныя тэсты і інш. Акрамя таго, ужо на першых аўдыторных занятках даюцца спасылкі на электронныя бібліятэкі, дзе можна знайсці асноўную і дадатковую літаратуру, слоўнікі, даведнікі і інш. Колькасць папяровых выданняў, як вядома, абмежаваная, таму тут відавочны плюс у такіх магчымасцях Інтэрнэту.

Неад’емнай часткай навучання застаецца і самастойная праца студэнтаў. Пры падрыхтоўцы, напрыклад, паведамленняў, рэфератаў патрабуецца не толькі перадача дакладных звестак, але і творчы падыход, асобасная зацікаўленасць студэнта, яго ўменне аргументаваць адказы на пастаўленыя пытанні і г. д. На жаль, як сведчыць вопыт выкладання, такую добрасумленнасць дэманструюць адзінкі. Большасць звяртаецца да інтэрнэт-сайтаў з мэтай хутка адшукаць пэўную інфармацыю і, што самае сумнае, выдаць чужыя думкі за свае, пры гэтым не зрабіўшы нават спасылка на аўтара. Працягам такой несумленнасці пазней будзе суцэльны плагіят у артыкуле, напісаным (дакладней, спісаным) на студэнцкую канферэнцыю, затым – у курсавой, дыпломнай працах і інш. Неабходна памятаць, што далёка не ўсе інфармацыйныя сайты з’яўляюцца навуковымі, а таму і іх дакладнасць выклікае сумніў.

На занятках па дысцыпліне “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” шмат часу надаецца такому віду дзейнасці, як пераклад. Улічваючы моўную сітуацыю ў нашай краіне, выкладчыку беларускай мовы даводзіцца працаваць са студэнтамі, узровень якіх валодання родным словам амаль нулявы. І гэта пры тым, што беларуская мова вывучаецца фактычна на працягу ўсёй сярэдняй школы. Пераклад тэкстаў па спецыяльнасці, навукова-папулярных урыўкаў, выкананне

практыкаванняў, у якіх патрабуецца перакласці асобныя словы і словазлучэнні з рускай мовы на беларускую і наадварот – усё гэта павінна спрыяць лепшаму засваенню беларускамоўных лексем. Аднак часта даводзіцца назіраць, як замест акадэмічных перакладных слоўнікаў (папяровых ці электронных) студэнты звяртаюцца да электронных перакладчыкаў, якія папросту не адпавядаюць сучасным нормам беларускай літаратурнай мовы. Бяруць іх за аснову і пры перакладзе тэкстаў дакладаў, рэфератаў і пад., пра што было сказана вышэй. Задача выкладчыка – доказна праілюстравать прыкладамі тыповыя памылкі пры такім перакладзе. Даволі трапна пра выкарыстанне электронных перакладчыкаў, у прыватнасці пра папулярны сярод дылетантаў “Белазар”, заўважыла В. У. Бандаровіч: “Яны ствараліся хутчэй не для навучання мове з нуля, а для дапамогі, паскарэння працы тым, хто ёю валодае на дастаткова высокім узроўні. А што атрымліваецца ў жыцці? Не толькі дзеля эканоміі часу, а перш-наперш для захавання ўласнай энергіі, з-за нежадання гартаць кнігі “Белазар” становіцца найлепшым “сябрам” дылетантаў. ... Ды і ўвогуле пры карыстанні электроннымі памочнікамі чалавек, давяраючы ім, губляе пільнасць і ўласны стыль” [2, с. 53].

Пры вывучэнні дысцыпліны “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” асабліва ўвага надаецца культуры маўлення студэнтаў. Выкладчык у першую чаргу сваім уласным прыкладам павінен дэманстравать правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, багацце, чысціню маўлення. Важным з’яўляецца камунікатыўны аспект, жывое беларускае слова ў стасунках паміж выкладчыкам і студэнтамі, стварэнне беларускамоўнага асяроддзя падчас заняткаў. І толькі як дапаможны сродак тут могуць выкарыстоўвацца асобныя рэсурсы інтэрнэту: праслухоўванне вершаў, песень, прагляд дакументальных фільмаў (напрыклад, пра адметнасці беларускіх гаворак) і г. д.

Такім чынам, выбар інтэрнэт-рэсурсаў у працэсе навучання нярэдка патрабуе крытычнага падыходу.

ЛІТАРАТУРА

1. Уласевіч, В. І. Беларуска-рускі тлумачальны слоўнік новых слоў і новых значэнняў слоў / В. І. Уласевіч, Н. М. Даўгулевіч. – Мінск : Аверсэв, 2013. – 253 с.
2. Бандаровіч, В. У. Стыльна па-беларуску : комплексны даведнік па культуры маўлення / В. У. Бандаровіч. – Мінск : Пачатковая школа, 2013. – 64 с.